

QUINES NORMES BÀSIQUES DE SEGURETAT HAN DE CONÈIXER ELS NOSTRES FILLS?

La majoria dels problemes que pots trobar-te a Internet es produeixen precisament com a conseqüència de no respectar tota una sèrie de normes bàsiques de seguretat. La majoria d'elles són de sentit comú, i totes molt fàcils d'aplicar. Teniu-les presents i repasseu-les sovint. Sempre n'hi ha alguna en la que no ens fixem.

- Comproveu que l'antivirus i el tallafocs estan sempre actualitzats i operatius.
- Activeu mesures de control parental per evitar que els vostres fills accedeixin a continguts nocius i/o perillosos.
- Expliqueu-los la importància de les dades personals i quines dades poden facilitar i quines no.
- Acordeu quines pàgines es poden visitar (agregant-les per exemple a la llista de favorits) i reviseu junts l'historial de navegació que queda enregistrat a l'ordinador.
- Estigueu al corrent de les novetats en riscos a Internet. Compartiu-los amb els vostres fills i navegueu per la xarxa amb ells per confirmar que els han entès.
- Estigueu alerta amb les noves amistats que poden fer a les xarxes socials i parleu amb ells si veieu algun comportament estrany.
- Acordeu el temps de connexió i assegureu-vos que no descuiden les activitats escolars i que realitzen altres activitats (esport, quedar amb els amics, etc).

PEL QUE FA AL CORREU ELECTRÒNIC

- No haurien d'obrir correus electrònics de remitents desconeguts, i menys si es troben en altres idiomes. Sovint es tracta d'SPAM (correu brossa) i poden contenir arxius o documents adjunts amb virus que perjudiquen el seu dispositiu.
- No haurien d'omplir formularis que els arriben per correu electrònic, en especial aquells que els demanin dades personals. Compte amb els correus de bancs on demanen que confirmen un compte o un pagament bancari. Sempre són falsos.
- En el compte de correu que utilitzen habitualment no inclouren el seu nom i cognoms, edat o data de naixement. Haurien d'usar NICKS, noms inventats o neutres. Pep12@... No és una bona idea. És preferible utilitzar altres tipus bonpas@...
- Poden tenir diversos comptes de correu electrònic: un seria amb el seu nom per a qüestions "oficials" i res més, i un altre com el que t'aconsellem per a utilitzar habitualment.

- La contrasenya del seu correu electrònic és molt important. No l'han de compartir amb ningú, i utilitzar combinacions de lletres, números, utilitza alguna majúscula i símbol.
- No haurien d'utilitzar sempre la mateixa contrasenya per a tot.
- No haurien de seguir i reenviar les cadenes que enviïs a través del correu electrònic.
- Quan envien un correu a diferents persones alhora, haurien de posar les adreces en "còpia oculta", en l'apartat "CCO".

PEL QUE FA A LES SALES DE XAT

- A Internet la gent no sempre és qui diu ser. És molt fàcil enganyar i mentir i molta gent ho fa. En especial aquelles persones que poden suposar un risc. No s'han de creure tot el que els diuen al xat.
- Aconsellar-los no parlar amb persones que no coneixen a les sales de xat públiques, de la mateixa manera que no es posarien a parlar sobre la seva vida amb un desconegut al carrer que portés una careta.
- No han de facilitar en aquestes sales les seves dades personals que permetin la seva localització o identificació: els seus cognoms, la seva adreça, l'escola o institut on estudien...
- Recordar-los que també han de respectar la privacitat de les persones que coneixen. No facilitar-los tampoc dades dels seus familiars o amics/gues.
- No han d'enviar fotografies seves a través d'aquestes sales. No sabem realment el que poden fer amb les seves imatges i on poden acabar essent distribuïdes.
- Cal bloquejar a aquelles persones que es dirigeixen a ells de forma agressiva o feridora, així com a aquelles que envien missatges obscens. No permetre que ningú els tracti malament. Parlar als demés amb correcció i exigir-los el mateix.
- Si algú l'insulta o amenaça és bo copiar o guardar les converses. Poden ser d'utilitat més endavant i, per suposat, recordar sempre que ens podeu informar a internetsegura.cat/contactar

PEL QUE FA A LES XARXES SOCIALS

- Recomanem posar en el seu perfil una imatge que no l'identifiqui directament: un avatar o alguna icona que els agradi.
- El seu perfil com a menor d'edat ha de ser sempre privat. És molt important.
- No afegir a persones que no coneguin físicament, i amb les que no mantinguin contacte regular. No serveix de res tenir un perfil privat si després afegeixen a 200, 300 o 400 persones.
- No incloure informació personal rellevant en el seu perfil, que permeti la seva localització o clara identificació. No indicar en quin centre escolar estudia, ni quins dies estàs de vacances fora de casa, ni informació personal sobre la situació de la seva família.
- Recordar-los que també han de cuidar la privacitat dels seus familiars i amics, pel que no han d'incloure informació personal sobre ells sense el seu coneixement i consentiment.
- Compte amb les fotografies que pugen. Tot i que penseu que només les veuen els seus amics, qualsevol d'ells pot fer-ne còpies i penjar-ne alguna en un altre lloc. Si pengen una fotografia han de pensar que pot arribar a veure-la qualsevol persona: pares, professors, companys, etc. i que pot estar circulant sense control durant anys per la xarxa.
- Abans de pujar una fotografia en la que apareguin altres persones al seu costat, haurien de comunicar-ho i obtenir la seva autorització.
- Haurien de ser respectuos/a quan escriuen en el mur dels demés, i haurien d'exigir el mateix. Recordeu-los que les paraules "se les emporta el vent", però el que s'escriu a Internet es queda i és possible identificar a l'autor.
- No haurien de participar en perfils o grups en els que s'insulta, amenaça o falta al respecte a altres persones. Si troben un d'aquests grups haurien de denunciar-ho de forma anònima. Es pot fer a la pròpia xarxa social, s'informa a través de la Línia de Denúncia anònima o directament als Mossos d'Esquadra.

PEL QUE FA A FER SERVIR MÒBILS I TAULETES

- La missatgeria instantània és molt diversa en els mòbils: Whatsapp, Telegram, Line, Facebook Messenger, Skype, Hangouts, Snapchat, Woowos... Els hem d'explicar que no han de perdre de vista que moltes de les coses que es poden dir amb text poden ser més valorades si es comuniquen cara a cara.
- Perquè no li prenguin el dispositiu han d'evitar exposar-lo davant els amics i protegir-lo amb el desbloqueig amb un patró gràfic, un pin o una contrasenya.
- Han de sospitar de les trucades i SMS de desconeguts i ocults. No haurien de donar dades personals sense estar del tot segur de qui hi ha a l'altre costat de la línia.
- Descarregar només les aplicacions de mòbil que estan a les botigues d'aplicacions oficials (App Store, Google Play, Windows App Phone,...) per evitar que incloguin virus, siguin fraudulentament o espïïn les seves dades.
- Abans de compartir una notícia o publicar una fotografia o vídeo han de pensar-ho bé. No facilitar o publicar dades, informació, fotografies o vídeos d'altres persones sense que els hagin donat el seu permí
- Cal vigilar la gran difusió que poden arribar a tenir les imatges amb contingut sexual que poden ser gravades i compartides en grups de missatgeria instantània.
- Si omplen formularis amb les dades personals o fan compres des del mòbil assegurar-se d'usar comunicació segura https i amb el 3G o 4G actiu.
- Evitar l'ús de xarxes wi-fi obertes de les quals no coneixen el propietari. Algú pot tenir control de les seves sessions a la seva xarxa social o al seu correu electrònic quan l'obren des del mòbil.
- Han de configurar les opcions de l'aparell perquè respecti la seva privacitat. Han de vigilar quan donem permís per connexions de proximitat amb altres dispositius (Bluetooth) i la seva geolocalització (GPS) que demanen diferents serveis (Google Maps, Twitter, Periscope, Instagram, Snapchat...) que pot revelar-se a partir de les imatges que envien.

PEL QUE FA ALS JOCS EN XARXA

- Primer cal assegurar-se si el contingut del joc és adequat per la seva edat. Els nivells de dificultat del joc i les habilitats necessàries per jugar-hi necessiten una edat mínima.
- Quan juguen en línia amb els seus amics, vigila les pàgines on accedeixen i que no donin mai dades personals (nom, adreça, telèfon...) ni dades bancàries.

- Les etiquetes descriptives informen si el joc conté continguts de: violència, llenguatge inapropiat, por, drogues, sexe, discriminació, apostes, joc amb altres persones.
- No haurien de quedar amb persones que coneguin mitjançant la xarxa. I si queden amb algú, que us avisin o vagin amb algun amic i que quedin en un lloc públic.

Podeu trobar més informació a: www.pegionline.eu

I ES DESCARREGUEN APLICACIONS

- Informa't sobre filtres disponibles d'accés a certs continguts, ja que eviten molts riscos.
- Assegura't que siguin conscients de la importància de no revelar cap dada personal (nom, adreça, telèfon...) ni del seu entorn més proper.

- Fomenta l'ús d'apps subjectes a un control i una regulació que respectin els drets dels menors i tinguin un servei d'atenció al client, informant-te dels continguts de jocs i apps per mòbils o tauletes mitjançant l'etiquetatge PEGI i de les condicions d'ús que l'acompanyen. Actualment disponible a Google Play, Firefox Marketplace, Microsoft's Xbox Live® Store, Nintendo® eShop i the Sony PlayStation® Store.

- Interessa't a què juguen. Conèixer bé al joc a què juguen és la millor manera que tinguin confiança en tu per explicar-te els seus dubtes i les seves preocupacions.
- Cal fomentar actituds de consum responsable amb els serveis i equipaments TIC, com per exemple allargar la vida útil dels equipaments TIC i tenir control dels mitjans de pagament amb els quals els adquirim.

QUINES RESPONSABILITATS TENEN ELS MEUS FILLS A INTERNET?

- **1r Internet no és anònim.** Molts menors pensen que pel fet de donar-se d'alta en un compte de correu electrònic gratuïta en la que no figuri el seu nom ni altres dades identificatives, la podran utilitzar de forma anònima. Altres pensen que poden crear un perfil en una xarxa social amb dades falses i ningú sabrà qui són, o podran fer comentaris de qualsevol tipus si escriuen usant un nick o pseudònim inventat. Això és així. Han de saber que si fan quelcom així perquè després volen enviar insults, escriure amenaces o penjar fotografies o informació personal d'una altra persona, poden ser denunciats i identificats.
- **2n Els menors de 14 anys en endavant tenen responsabilitat penal sobre tot el que fan.** Poden ser denunciats i ser cridats per un jutge qui els aplicarà la Llei en funció del que hagin fet. Escriure o enviar amenaces, calúmnies, injúries o difondre imatges d'altres persones sense la seva autorització, o dades personals, tenen conseqüències penals. Aquells menors que no tenen els 14 anys no tenen responsabilitat penal, però han de saber que els seus pares sí patiran les conseqüències del que ells facin. Una sanció econòmica per alguna cosa que ha fet un nen/a de 12 o 13 anys serà pagada pels pares.

Per a evitar males experiències, tant com ser possibles víctimes de l'acció d'altres com per actuar ells de forma incorrecta, recomanem que traslladeu normes bàsiques als vostres fills com les que citem a continuació (que demanen la responsabilització de l'ús que en fan de la xarxa), i que apareixen també en la secció Posa-hi seny a Menors i joves:

- **Hem de respectar les opinions dels altres.** Tot el món té dret a expressar-se, encara que pensi de forma diferent o expressi opinions contràries a les nostres.
- **Hem de respectar als demés com a persones.** No està justificat insultar, injuriar o calumniar a altres persones. És més, has de recordar que algunes d'aquestes qüestions poden ser considerades delictes.
- **No podem amenaçar a ningú a través d'Internet, ni en converses públiques ni en privades.** Amenaçar és un delicte recollit en el Codi Penal.
- **Hem de respectar la privacitat dels demés.** No podem publicar dades personals d'altres persones sense la seva autorització: la seva adreça, dades sobre la seva família, etc. Recorda que, a més, els menors de 14 anys no poden donar cap autorització, per la qual cosa és necessari demanar autorització als pares.
- **Una fotografia d'una persona ha de ser tractada com una dada personal.** És dir, no podem publicar fotografies d'altres persones sense la seva autorització prèvia. I recorda, de nou, els menors de 14 anys no poden donar dita autorització, per la qual cosa és necessari demanar autorització als pares.

- **No podem llegir ni difondre els correus electrònics d'altres persones si NO són per a nosaltres.** Si a l'entrar a l'aula d'informàtica, o a l'ordinador de la biblioteca, et trobes obert el correu d'alguna persona que ha oblidat tancar-lo, no has de llegir-lo. Si a més de fer-ho difons el contingut, és dir, si li expliques a algú el que has llegit, estaràs fent quelcom especialment greu, tal i com recull el Codi Penal.
- **No podem fer-nos passar per una altra persona a Internet.** No podem enviar correus fent-nos passar per aquesta persona, i molt menys crear un perfil en una xarxa social prenent la seva identitat. És quelcom molt seriós i denunciuable.
- **No hem de tolerar l'assetjament a Internet, ni fora de la xarxa.** Si trobes un lloc web, fòrum o perfil en el que s'assetja, insulta o amenaça a algun menor d'edat que no sap com actuar, pots comunicar-ho a internetsegura.cat/contactar
- **Si trobes continguts il·legals o que et resultin especialment desagradables, has de comunicar-ho als mossos d'esquadra o a internetsegura.cat/contactar.** Tota la informació que rebem es tracta de forma anònima, i ningú sabrà mai qui ha informat sobre un contingut en concret.
- **Hem de respectar els drets dels autors i els creadors.** No hem de piratejar els llibres, cançons, sèries i/o pel·lícules que han suposat treball per a altres persones que tenen drets sobre aquests continguts. Si a més utilitzes programes de P2P, recorda que és fàcil descarregar-se diferents tipus de virus, o fins i tot un contingut il·legal camuflat sota un nom qualsevol.

Per a més informació útil:

mossos d'esquadra

www.gencat.cat/mossos

www.internetsegura.cat

www.protegeles.com